

COMMISSIE

Corporate Governance

JAARVERSLAG 2021

Woord vooraf

Hierbij vindt u het jaarverslag van de Commissie Corporate Governance ('Commissie') over 2021. Met dit jaarverslag maakt de Commissie de balans op van haar activiteiten van het afgelopen jaar.

Het jaar 2021 stond in het teken van het eerste onderzoek naar de naleving van de Code 2020. In deze studie is nagegaan in hoeverre genoteerde ondernemingen de bepalingen van de Code formeel naleven en welke 'explain' zij geven. Daarnaast heeft de Commissie diverse toelichtingsnota's en praktische tools gepubliceerd om de beginselen van de Code 2020 ten uitvoer te leggen. Zij beantwoordde ook vragen die haar per e-mail werden toegezonden.

De Commissie heeft ook de Belgische, Europese en internationale initiatieven inzake corporate governance op de voet gevolgd en in kaart gebracht wat hun impact is en kan zijn voor de beursgenoteerde ondernemingen.

Tot slot blijft de Commissie via haar website en socialmediakanalen (LinkedIn) communiceren met geïnteresseerden en belanghebbenden over haar werkzaamheden.

Wij wensen u veel leesplezier!

Activiteitenverslag van de Commissie

1. Onderzoek naar de naleving van de Code 2020

Het is al voor de zevende keer dat GUBERNA en het VBO een gezamenlijk onderzoek voeren naar de naleving van de Belgische Corporate Governance Code ('Code'). Deze nieuwe editie is de eerste die zich toespitst op de Belgische Corporate Governance Code 2020. De resultaten van deze studie kunnen als volgt worden samengevat: vennootschappen passen 89,9% van de bepalingen van de Code gewoon toe en voor 6,4% van de bepalingen leggen zij uit waarom zij ervan afwijken. Dit wijst erop dat genoteerde vennootschappen weinig gebruik maken van de flexibiliteit die het 'comply or explain'-beginsel biedt, zoals reeds in eerdere studies is geconstateerd. Een minder positieve bevinding is dat 4% van de bepalingen van de Code niet wordt toegepast, zonder dat dit wordt toegelicht.

Wat de door de vennootschappen verstrekte 'explains' betreft, blijkt uit onze studie dat 87% ervan informatief en argumentatief zijn, maar slechts 32% ook evaluatief, d.w.z. dat zij aangeven hoe de vennootschap hoopt bij te dragen tot goed bestuur ondanks de niet-toepassing van bepaalde bepalingen.

Het onderzoeksrapport is beschikbaar op de [website van de Commissie](#).

2. Toelichtingsnota's over de toepassing van de Code 2020

Het is een van de missies van de Commissie, om toelichtingsnota's op te stellen en te publiceren die de genoteerde bedrijven helpen de bepalingen van Code 2020 of andere regels rond corporate governance toe te passen.

(a) Toelichtingsnota inzake duurzame waardecreatie

Duurzame waardecreatie staat centraal in de Code 2020. Dit behelst een expliciete nadruk op de lange termijn, op verantwoord gedrag van alle geledingen van de vennootschap en een permanente aandacht voor de legitieme belangen van de stakeholders. Ook worden meer expliciete verwachtingen geformuleerd naar diversiteit, talentontwikkeling en opvolgingsplanning, en naar de jaarlijkse rapportering van de vennootschap over niet-financiële thema's.

Om beursgenoteerde ondernemingen te helpen bij de toepassing van dit belangrijke beginsel van de Code 2020, publiceert de Commissie de [volgende toelichtende nota](#) waarin een aantal elementen worden beschreven die bijdragen tot duurzame waardecreatie:

1. Prioriteit geven aan de lange termijn
2. De maatschappelijke doelen passend omschrijven
3. Duurzaamheid integreren in de strategie van de onderneming
4. Duurzaamheid integreren in de activiteiten van de onderneming
5. Gestructureerd en gecontroleerd rapporteren over ESG-aangelegenheden
6. Gestructureerd engagement van de raad

(b) Toelichtingsnota inzake de relationship agreement

Het eventueel afsluiten van een ‘relationship agreement’ wordt in artikel 8.7 van de Code 2020 ingevoerd als een punt dat de raad moet evalueren: “De raad evalueert of de vennootschap er baat bij heeft een relationship agreement met belangrijke of controlerende aandeelhouders aan te gaan.”

Het begrip ‘relationship agreement’ komt uit het Verenigd Koninkrijk en is relatief weinig gekend bij de Belgische vennootschappen. Het gebruik ervan blijft een vrije keuze. De raad van bestuur of de raad van toezicht van Belgische beursgenoteerde vennootschappen moeten nu bespreken of het nuttig is om een relationship agreement af te sluiten met de belangrijke of controlerende aandeelhouders.

Om de bestuursorganen te helpen bij het uitvoeren van die aanbeveling, wil de Commissie Corporate Governance het begrip ‘relationship agreement’ in de Belgische context toelichten. In deze [toelichtingsnota](#) geven we een beknopt overzicht van het concept, zijn doelstellingen, de gevallen waarin het wordt gebruikt en zijn belangrijkste bestanddelen.

(c) Toelichtende nota inzake de remuneratie van niet-uitvoerende bestuurders en leden van het uitvoerend management

Principe 7 van de Belgische Corporate Governance Code 2020 bevat een aantal bepalingen inzake de remuneratie van niet-uitvoerende bestuurders en de remuneratie van leden van het uitvoerend management. De Commissie Corporate Governance licht deze bepalingen in [deze toelichtende nota](#) nader toe. Deze bepalingen moeten worden samen gelezen met de relevante bepalingen van het Wetboek Vennootschappen & Verenigingen.

(d) Toelichtende nota inzake het openbaar verslag over de naleving van de Code 2020

Principe 10 van de Belgische Corporate Governance Code 2020 (de “Code”) bevat een aantal bepalingen inzake het openbaar verslag over de naleving van de Code. De Commissie Corporate Governance licht een aantal van deze bepalingen in [deze toelichtende nota](#) nader toe, met name met betrekking tot het belang van de kwaliteit van de motivering van mogelijke afwijkingen en met betrekking tot de transparantie over de naleving van de Code.

3. Brieven naar de ondernemingen en webinar over de naleving van de Code 2020

Na de publicatie van de studie over de naleving van de Code 2020 (zie punt 1 van dit activiteitenverslag) heeft de Commissie zich ertoe verbonden brieven te sturen naar de voorzitters van de raden van bestuur van BEL 20-, BEL Mid- en BEL Small-ondernemingen. Deze brieven hadden tot doel de ondernemingen te informeren over het onderzoek naar de naleving van de Code 2020 en suggesties te doen om hun toepassing van de Code te verbeteren.

De Commissie heeft ook een webinar georganiseerd op 31 januari 2022. Tijdens deze sessie werden de resultaten van het nalevingsonderzoek en de toelichtingnota’s over remuneratie en het openbaar verslag over de naleving van de Code gepresenteerd. De deelnemers konden ook vragen stellen over de uitvoering van de Code 2020.

4. Handige instrumenten: ESG toolkit

De Commissie Corporate Governance ondersteunt verschillende initiatieven die tot doel hebben om de beursgenoteerde ondernemingen te helpen in de toepassing van hun corporate governance beleid.

In 2021 heeft de Commissie de [ESG-toolkit](#) gepromoot die door de ESG-werkgroep* is opgesteld. De ESG-toolkit is een praktische en educatieve gids voor vennootschappen en hun raden van bestuur, om hen te helpen bij niet-financiële verslaglegging, vooruitlopend op toekomstige Europese wetgevingsinstrumenten. Het omvat:

- Toelichtende nota over duurzame waardecreatie (Commissie Corporate Governance)
- Richtlijnen voor ESG-verslaggeving (Euronext)
- Overzicht van het ESG-regelgevingslandschap (Cleary Gottlieb)
- Illustratief overzicht van ESG-kernindicatoren (ESG-werkgroep)
- De getuigenissen van de vennootschappen Ageas en Umicore

* De ESG-werkgroep is samengesteld uit vertegenwoordigers van Euronext, de Commissie Corporate Governance, het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, VBO FEB, de financiële sector en de genoteerde ondernemingen.

5. Follow-up van nationale, Europese en internationale initiatieven inzake corporate governance

Een van de belangrijke activiteiten van de Commissie is om informatie in te winnen over de nationale, Europese en internationale gebruiken en ontwikkelingen op het gebied van corporate governance. Ze kunnen immers een invloed hebben op de Code en zijn implementatie in de praktijk.

(a) Ontwikkelingen in België

[FSMA – Niet-financiële rapportering: opvolgstudie en leidraad voor Belgische beursgenoteerde vennootschappen](#)

Na een eerste studie in 2019 maakte de FSMA opnieuw een stand van zaken op over de publicatie van niet-financiële informatie (NFI-verklaring) door beursgenoteerde vennootschappen in België. Doel van [deze nieuwe studie](#) is uitmaken in welke domeinen vooruitgang werd geboekt en nagaan of de vennootschappen rekening hebben gehouden met de aanbevelingen van twee jaar geleden.

[Vrouwenquota in raden van bestuur: politieke initiatieven](#)

In een interview in L'Echo van 5 februari 2021 deelde staatssecretaris voor Gendergelijkheid Sarah Schlitz mee dat ze de quotawet wil herzien. Ze vermeldde de mogelijkheid van een verplicht minimumaandeel van 40% van de leden van het ondervertegenwoordigde gender in raden van bestuur van beursgenoteerde ondernemingen. Een evaluatie van de huidige "quotawet" is gepland in 2022.

(b) Europese initiatieven

Duurzame corporate governance en zorgplicht van de ondernemingen

In 2021 zette de Europese Commissie een wetgevend initiatief op touw om een Europees kader voor "zorgplicht" voor ondernemingen vast te leggen (negatieve effecten van hun activiteiten op mensenrechten en leefmilieu identificeren, voorkomen en verhelpen, en dit over hun volledige waardeketen) en om de plichten van de bestuurders op dat vlak te versterken. Het [voorstel](#) werd op 23 februari 2022 gepubliceerd.

Voorstel van corporate sustainability reporting-richtlijn

Op 21 april 2021 heeft de Europese Commissie in het kader van haar plan voor "duurzame financiering" een voorstel van [corporate sustainability reporting-richtlijn](#) (CSRD) goedgekeurd die de scope van de vereisten van de huidige richtlijn over niet-financiële rapportering moet versterken en uitbreiden. Momenteel ligt het voorstel voor onderzoek en amendering voor bij het Europees Parlement.

Strategie voor duurzame financiën van de Europese Commissie

Op 6 juli 2021 publiceerde de Europese Commissie haar nieuwe [strategie voor duurzame financiën](#). Die strategie houdt een aantal wetgevende en regelgevende initiatieven in die de Commissie plant voor een betere financiering van duurzame economische activiteiten. De meeste voorgestelde activiteiten zijn gespreid over drie jaar.

Verordening "Taxonomy": gedelegeerde handelingen

Zoals bekend werd in juni 2020 de [EU-verordening 2020/852 "Taxonomy"](#) goedgekeurd, die een classificatiesysteem creëert voor economische activiteiten volgens hun mogelijke bijdrage aan de milieudoelstellingen van de EU. De verordening verplicht de ondernemingen om in hun activiteitenportefeuille diegene aan te duiden die onder die classificering vallen, met vermelding van het aandeel dat ze vertegenwoordigen binnen hun volledige activiteit. In 2021 publiceerde de Europese Commissie een aantal gedelegeerde handelingen betreffende de klimaatverandering en de reporting van ondernemingen.

(c) Buurlanden

Frankrijk: herziening van het monitoringsysteem voor corporate governance Middennext

[De corporate governance Middennext](#) werd in het leven geroepen om stevige en aanpasbare governanceprincipes voor te stellen voor bedrijven, ongeacht hun aard. De nieuwe versie van de Code die in 2021 werd goedgekeurd, preciseert en versterkt de al bestaande aanbevelingen, onder meer de ethische regels, de analyse van stemmen van minderheidsaandeelhouders, de richtsnoeren voor ontwikkeling en de bezoldiging van uitvoerend bestuurders.

Nederland: proces tegen Royal Dutch Shell

In mei 2021 heeft de rechtbank van Den Haag Royal Dutch Shell bevolen om tegen 2030 zijn CO₂-uitstoot wereldwijd met 45% te reduceren ten opzichte van het niveau van 2019. De zaak werd bij dagvaarding van 5 april 2019 aanhangig gemaakt door belangengroepen, burgerbewegingen en ngo's (waaronder Milieudefensie) enerzijds, en 17.379 individuele klagers anderzijds. Royal Dutch Shell heeft beslist om tegen die beslissing beroep aan te tekenen.

Nederland: nieuwe wet voor gendergelijkheid in bestuursfuncties

Onlangs keurde de Nederlandse senaat een wetsontwerp goed voor een meer evenwichtige genderverdeling in de raad van bestuur en raad van commissarissen. Grote bedrijven zullen zelf een doelstelling moeten bepalen voor een meer evenwichtige verhouding tussen mannen en vrouwen in de raad van commissarissen, de raad van bestuur en de directie. Ze zullen ook elk jaar verslag moeten uitbrengen van hun doelstellingen en vorderingen.

Frankrijk: nieuwe wet voor meer gendergelijkheid bij ondernemingen

De wet van 24 december 2021 voor snellere economische en professionele gelijkheid (de zogenaamde "Loi Rixain") voerde onder meer genderquota in voor leidinggevende functies in grote ondernemingen. Doel is een quotum op te leggen van 30% vrouwen in leidinggevende kaderfuncties en 30% vrouwen in bestuursorganen tegen 2027, en tegen 2030 die quota op te trekken tot 40%.

Duitsland: nieuwe wet betreffende de zorgplicht in de volledige waardeketen

Op 11 juni 2021 heeft de Bundestag een wet goedgekeurd die ondernemingen verplicht de mensenrechten doorheen hun waardeketens te respecteren. Concreet houdt dat in dat ze de risico's op het vlak van mensenrechten moeten analyseren in hun volledige aanvoerketen, preventieve en corrigerende maatregelen nemen, klachtmechanismen invoeren en op regelmatige tijdstippen verslag uitbrengen over hun activiteiten.

Seven Chairs Group

In 2020 werd Thomas Leysen, voorzitter van de Belgische Commissie Corporate Governance, lid van de 'Seven Chairs Group', een groep van voorzitters van de bestuursorganen van de Corporate Governance Codes (hierna de 'Codes' genoemd) in Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, Zweden, het Verenigd Koninkrijk en voortaan ook België.

Die groep fungeert als een informeel forum voor de dialoog over de rol van de codes in Europa. Ze komt bijeen om standpunten en ervaringen uit te wisselen over de ontwikkeling van de regelgeving en de marktpraktijken en streeft naar een gemeenschappelijk begrip van de voordelen van de codes en de voorwaarden voor een succesvolle werking ervan.

In de gemeenschappelijke verklaringen in 2016 en 2017 riepen de voorzitters op tot een versterking van de codes en tot een beter evenwicht tussen codes en regelgeving, zoals ook wordt erkend door de beginselen van de G20/OESO inzake corporate governance. In 2019 bogen de voorzitters zich over het concept van 'ESG'. In 2020 ging de jaarlijkse vergadering over de engagementen voor duurzaamheid in de corporate governance codes. Tot slot bespraken de voorzitters in 2021 diverse onderwerpen, zoals de naleving van codes inzake deugdelijk bestuur, ESG-kwesties, genderdiversiteit en de organisatie van algemene vergaderingen.

(d) Lid van het European Corporate Governance Codes Network

De Commissie sloot zich in augustus 2011 aan bij het European Corporate Governance Codes Network¹ (ECGCN). Dat informeel netwerk bestaat uit organisaties die de redactie en/of monitoring van de corporate governance codes op zich nemen binnen de Europese Unie. Op dit ogenblik zijn 26 landen van hoofdzakelijk de Europese Unie in dat netwerk vertegenwoordigd.

Het ECGCN is in de eerste plaats bedoeld om opinies, ervaringen en 'best practices' uit te wisselen met betrekking tot het deugdelijk bestuur van beursgenoteerde ondernemingen. Daarnaast deelt het ECGCN eveneens feitelijke informatie over de inhoud en de implementatie van de nationale corporate governance codes met de Europese autoriteiten en andere belanghebbenden.

Het ECGCN komt twee keer per jaar samen, vaak op hetzelfde ogenblik als de Europese Corporate Governance Conferenties die georganiseerd worden in het kader van het Europees voorzitterschap, en houdt regelmatig contact via e-mail.

Odile de Brosses, Directeur van de juridische diensten van L'Association française des entreprises privées (AFEP), treedt op als voorzitter van het netwerk.

België wordt vertegenwoordigd door Nicolas Coomans (Commissie Corporate Governance en GUBERNA) en François-Guillaume Eggermont (Commissie Corporate Governance en VBO).

In 2021 kwam het ECGCN tweemaal samen via videoconferentie. De besprekingen gingen voornamelijk over Europese initiatieven inzake duurzame corporate governance, de integratie van ESG in corporate governance codes, en de organisatie van algemene vergaderingen op afstand.

6. Communicatie

Door middel van de website wil de Commissie de beursgenoteerde ondernemingen en alle stakeholders inzake corporate governance op de hoogte houden van de werkzaamheden van de Commissie alsook van relevante (wettelijke) ontwikkelingen inzake deugdelijk bestuur voor beursgenoteerde ondernemingen.

De website bevat informatie over o.a. de Code 2020 en de samenstelling en werking van de Commissie. De website bevat eveneens toelichtingsnota's en handige instrumenten die de beursgenoteerde ondernemingen ondersteunen in de toepassing van hun corporate governancebeleid. Die zullen waar nuttig/nodig geactualiseerd en/of bijgesteld worden. Daarnaast, en dat is vrij uniek, geeft de website ook een overzicht van de Belgische wetgeving inzake corporate governance, van de hangende Belgische wetsvoorstellen inzake corporate governance én van de Europese initiatieven inzake corporate governance.

Via haar website en via e-mail ontvangt de Commissie regelmatig vragen over de context van corporate governance in België.

Daarnaast is de Commissie ook actief op sociale media (LinkedIn).

---

¹ <http://www.ecgcn.org>

Over de Code 2020 en de Commissie

1. De Belgische Corporate Governance Code 2020 ('Code 2020')

Op 9 mei 2019 publiceerde de Commissie Corporate Governance de derde editie van de Belgische Corporate Governance Code ('Code 2020').

De Code 2020 is opgebouwd rond tien principes, die als essentiële pijlers worden gezien van goede governance. Die principes werden verder uitgewerkt in een aantal bepalingen die aanbevelingen vormen voor de effectieve implementatie ervan. Alle beursgenoteerde vennootschappen worden geacht de principes te allen tijde toe te passen. Ze worden tevens geacht om alle bepalingen toe te passen, tenzij ze een afdoende reden geven voor het afwijken van een bepaling, rekening houdend met hun specifieke situatie.

De Code 2020 is van toepassing op vennootschappen naar Belgisch recht waarvan de aandelen verhandeld worden op een gereguleerde markt ('genoteerde vennootschappen') zoals gedefinieerd in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

Op 17 mei 2019 werd het koninklijk besluit van 12 mei 2019 houdende aanduiding van de na te leven code inzake deugdelijk bestuur door genoteerde vennootschappen gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Voortaan zijn Belgische genoteerde vennootschappen verplicht om de Belgische Corporate Governance Code 2020 aan te duiden als referentiecode in de zin van artikel 3:6 § 2 4de lid van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen.

De Code 2020 is verplicht van toepassing op de boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2020 ('verplichte toepassing'). De vennootschappen konden er echter voor kiezen om de Code reeds toe te passen voor de verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2019 ('optionele toepassing'). In beide gevallen vervangt de Code de Code 2009.

2. De Commissie Corporate Governance

Op 22 januari 2004 werd de Commissie Corporate Governance geïnstalleerd. De Commissie werd opgericht op initiatief van de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA), het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO) en Euronext Brussels en had tot doel een unieke referentiecode voor de Belgische genoteerde ondernemingen uit te werken.

In mei 2007 nam de Commissie een duurzamere vorm aan en koos zij voor het statuut van een private stichting. Ook werd de Commissie uitgebreid om bepaalde stakeholders, zoals het Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR), de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB) en de Belgische Vereniging van Beursgenoteerde Vennootschappen (BVBV), op te nemen.

Het hoofddoel van de Commissie Corporate Governance bestaat erin om bij te dragen aan de ontwikkeling van corporate governance bij Belgische genoteerde vennootschappen. Zij doet dat door een regelmatige follow-up van de toepassing van de Belgische Corporate Governance Code te verzekeren, door ervoor te zorgen dat de bepalingen van de Belgische Corporate Governance Code relevant blijven voor de genoteerde vennootschappen en regelmatig worden bijgewerkt op basis van de praktijk, van de wetgeving en van de internationale normen, en door adviezen te verstrekken of standpunten te formuleren over elk regelgevend kader of ander initiatief inzake corporate governance.

De Commissie wordt bijgestaan door een Permanente Werkgroep die wordt voorgezeten door de heer Arie Van Hoe. Nemen eveneens deel aan die werkgroep: Sandra Gobert, vertegenwoordigers van Euronext, het VBO en het IBR. Een vertegenwoordiger van de FSMA woont de vergaderingen van de werkgroep bij.

Daarnaast maakt de Commissie gebruik van ad-hocwerkgroepen rond specifieke thema's die uitgediept worden of waarover toelichtingsnota's worden ontwikkeld. Medewerkers van het VBO en GUBERNA zijn verantwoordelijk voor het administratief beheer en de wetenschappelijke werkzaamheden van de Commissie.

De Commissie vergadert doorgaans een viertal keer per jaar. In 2021 kwam ze zes keer samen (op 10 maart, 6 mei, 9 juni, 29 september, 10 november en 23 december).

Samenstelling van de Commissie

In de loop van 2021 onderging de samenstelling van de Commissie Corporate Governance een aantal wijzigingen. Mevrouw Evelyn du Monceau en de heren Koen Dejonckheere en Philippe Lambrecht hebben besloten hun mandaat neer te leggen. Audrey Hanard (Voorzitter, bpost), Aminata Kaké (Secretaris-generaal, Befimmo), Olivier Chapelle (CEO, Recticel) en Arie Van Hoe (Executive Manager, VBO FEB) werden lid van de Commissie.

De Commissie Corporate Governance dankt mevrouw Evelyn du Monceau, de heer Philippe Lambrecht en de heer Koen Dejonckheere voor hun waardevolle bijdrage aan het werk van de Commissie in de afgelopen jaren.

De huidige samenstelling van de Commissie is als volgt:

Voorzitter

Thomas Leysen

Leden

Benoît Bayenet, Harold Boël, Olivier Chapelle, Bart De Smet, Frank Donck, Sandra Gobert, Audrey Hanard, Aminata Kaké, Hilde Laga, Tom Meuleman, Jean-Paul Servais, Vincent Van Dessel, Arie Van Hoe, Patrick Vermeulen.

De leden van de Commissie worden geselecteerd op basis van hun ervaring en deskundigheid inzake deugdelijk bestuur. Bij de samenstelling van de Commissie wordt eveneens gestreefd naar een voldoende representativiteit van de belangrijkste belanghebbenden inzake deugdelijk bestuur in België.